

ZAKON O PRAVICAH STANOVALCEV

Zakon o pravicah stanovalcev

3 (1) Vsak imetnik licence doma za dolgotrajno oskrbo zagotavlja, da se v celoti spoštujejo in spodbujajo naslednje pravice stanovalcev:

PRAVICA DO SPOŠTLJIVEGA RAVNANJA

1. Vsak stanovalec ima pravico do vljudnega in spoštljivega ravnanja ter na način, ki v celoti priznava njegovo neodtujljivo dostojanstvo, vrednost in individualnost, ne glede na njegovo raso, poreklo, kraj izvora, barvo kože, etnično poreklo, državljanstvo, veroizpoved, spol, spolno usmerjenost, spolno identiteto, spolno izražanje, starost, zakonski status, družinski status ali invalidnost.
2. Vsak stanovalec ima pravico do spoštovanja svojega življenjskega sloga in izbir.
3. Vsak stanovalec ima pravico do spoštovanja njihove udeležbe pri odločanju.

PRAVICA DO SVOBODE PRED ZLORABO IN ZANEMARJANJEM

4. Vsak stanovalec ima pravico do svobode pred zlorabo.
5. Vsak stanovalec ima pravico do svobode pred zanemarjanjem s strani imetnika licence in osebja.

PRAVICA DO NAJPRIMERNEJŠE KAKOVOSTI ŽIVLJENJA

6. Vsak stanovalec ima pravico komunicirati zaupno, sprejemati obiskovalce po lastni izbiri in se zasebno posvetovati s katero koli osebo brez vmešavanja.
7. Vsak stanovalec ima pravico do sklepanja prijateljstev in odnosov ter sodelovanja v življenju doma za dolgotrajno oskrbo.
8. Vsak stanovalec ima pravico, da deli sobo z drugim stanovalcem v skladu z njunimi skupnimi željami, če je primerna namestitev na voljo.
9. Vsak stanovalec ima pravico do zasebnega srečanja s svojim zakoncem ali drugo osebo v sobi, ki zagotavlja zasebnost.

10. Vsak stanovalec ima pravico uresničevati družbene, kulturne, verske, duhovne in druge interese, za razvoj svojih potencialov in dobiti razumno pomoč imetnika licence, pri uresničevanju teh interesov in razvoju njegovih potencialov.
11. Vsak stanovalec ima pravico živeti v varnem in čistem okolju.
12. Vsak stanovalec ima pravico do dostopa do zaščitenih zunanjih površin, da lahko uživa v dejavnostih na prostem, razen če fizična okolica to onemogoča.
13. Vsak stanovalec ima pravico hraniti in razstavljati osebno lastnino, slike in opremo v svoji sobi v skladu z varnostnimi zahtevami in pravicami drugih stanovalcev.
14. Vsak stanovalec ima pravico do upravljanja svojih finančnih zadev, razen če stanovalec nima pravne sposobnosti za to.
15. Vsak stanovalec ima pravico izvajati svoje državljske pravice.

PRAVICA DO KAKOVOSTNE OSKRBE IN SAMOODLOČANJA

16. Vsak stanovalec ima pravico do primerne nastanitve, prehrane, oskrbe in storitev v skladu z njegovimi potrebami.
17. Vsak stanovalec ima pravico, da mu povedo, kdo je odgovoren za in kdo mu zagotavlja neposredno oskrbo.
18. Vsak stanovalec ima pravico do zasebnosti pri obravnavi in skrbi za svoje osnovne potrebe.
19. Vsak stanovalec ima pravico,
  - i. polno sodelovati pri razvoju, izvajanju, pregledu in reviziji njegovega načrta oskrbe,
  - ii. dati ali odkloniti privolitev za kakršno koli zdravljenje, oskrbo ali storitve, za katere zakon zahteva njihovo privolitev, in biti obveščen o posledicah privolitve ali zavrnitve,
  - iii. polno sodelovati pri sprejemanju kakršnih koli odločitev v zvezi s katerim koli vidikom njihove oskrbe, vključno z vsako odločitvijo v zvezi z njihovim sprejemom, odpustom ali premestitvijo v dom za dolgotrajno oskrbo ali iz njega ter pridobiti neodvisno mnenje o kateri koli od teh zadev, in

- iv. imeti informacije o svojih zdravstvenih podatkih v skladu z *Zakonom o varstvu osebnih zdravstvenih podatkov, 2004* hranjene zaupno in imeti dostop do evidenc svojih zdravstvenih podatkov, vključno z njihovim načrtom oskrbe v skladu s tem zakonom.
20. Vsak stanovalec ima pravico do stalne in varne podpore svojih negovalcev pri njegovem fizičnem, duševnem, socialnem in čustvenem počutju in kakovosti življenja ter do pomoči pri stiku z oskrbovalcem ali drugo osebo, ki skrbi za njegove potrebe.
21. Vsak stanovalec ima pravico, da se kateri koli prijatelj, družinski član, skrbnik ali druga oseba, ki je pomembna za stanovalca, udeleži katerega koli srečanja z imetnikom licence ali osebjem doma.
22. Vsak stanovalec ima pravico imenovati osebo, ki bo prejemala informacije v zvezi s kakršno koli premestitvijo ali kakršno koli hospitalizacijo stanovalca, in da jih bo ta oseba prejela takoj.
23. Vsak stanovalec ima pravico do oskrbe in pomoči pri osamosvojitvi, ki temelji na filozofiji obnovitvene oskrbe, da se čimbolj poveča neodvisnost.
24. Vsak stanovalec ima pravico, da se ga ne zadržuje, razen v omejenih okoliščinah, ki jih predvideva ta zakon in ob upoštevanju zahtev v tem zakonu.

Opomba: Na dan, ki bo imenovan z razglasitvijo namestnika guvernerja, se 24. odstavek 3. člena (1) zakona spremeni tako, da se črta “zadržan” in nadomesti s “privezan ali zaprt”. (Glej: 2021, pog. 39, razpored 1, čl. 203 (3))

25. Vsak stanovalec ima pravico do oskrbe in storitev, ki temeljijo na filozofiji paliativne oskrbe.
26. Vsak stanovalec, ki umira ali je zelo bolan, ima pravico do prisotnosti družine in prijateljev 24 ur na dan.

PRAVICA DO OBVEŠČANJA, SODELOVANJA IN PRITOŽBE

27. Vsak stanovalec ima pravico biti pisno obveščen o katerem koli zakonu, pravilu ali pravilniku, ki vpliva na storitve, ki se zagotavljajo stanovalcu, kot tudi o postopkih za vložitev pritožb.
28. Vsak stanovalec ima pravico sodelovati v Svetu stanovalcev.
29. Vsak stanovalec ima pravico, da brez vmešavanja in brez strahu pred prisilo, diskriminacijo ali povračilom, zase ali za koga drugega, predlaga spremembe politik in storitev v svojem imenu ali imenu drugega naslednjim osebam in organizacijam:
- i. svetu stanovalcev.
  - ii. družinskemu svetu.
  - iii. imetniku licence in, če je imetnik licence korporacija, direktorjem in uradnikom korporacije, in v primeru doma odobrenega v IX. poglavju, članu upravnega odbora doma v skladu s 135. členom ali upravnemu odboru doma v skladu z 128. ali 132. členom.
  - iv. članom osebja.
  - v. vladnim uradnikom.
  - vi. kateri koli drugi osebi v ali izven doma za dolgotrajno oskrbo.